

**UCHWAŁA NR LV/465/2023
RADY POWIATU MIELECKIEGO**

z dnia 2 czerwca 2023 r.

w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2023-2027”

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1526 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.)

Rada Powiatu Mieleckiego uchwała co następuje:

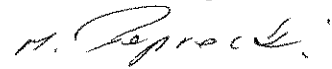
§ 1. Przyjmuje się „Powiatowy Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2023-2027” w brzmieniu jak załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu.

§ 3. Nadzór nad wykonaniem uchwały sprawuje Komisja Rodziny, Zdrowia i Pomocy Społecznej Rady Powiatu Mieleckiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Powiatu Mieleckiego

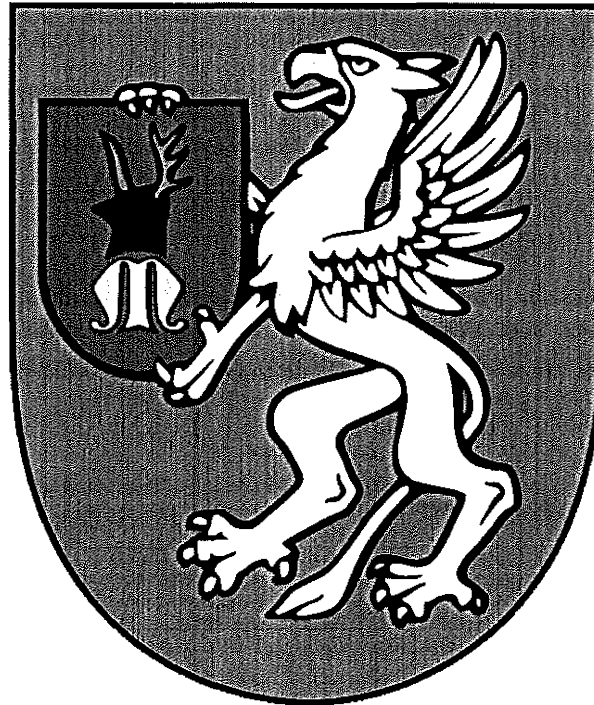

Marek Paprocki

Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie
w Mielcu

Załącznik
do uchwały .....
Rady Powiatu Mieleckiego
z dnia ..... 2023 r.

POWIATOWY PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE

na lata 2023-2027

Mielec, 2023 rok

Spis treści

Wprowadzenie	1
1. Ogólne cele i założenia programu.....	3
2. Zakładane rezultaty	5
3. Realizacja programu	6
3.1. Adresaci programu	6
3.2. Czas realizacji programu	7
3.3. Sposób realizacji programu	7
3.4. Miejsce realizacji programu	10
3.5. Realizator programu	11
3.6. Nabór i selekcja uczestników	11
4. Monitoring i ewaluacja	12
5. Źródła finansowania programu	13
6. Dokumentacja (załączniki)	13

Wprowadzenie

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn.zm.) opracowanie i realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest zadaniem z zakresu administracji rządowej realizowanym przez powiat. Środki na realizację powyższego zadania pochodzą z dotacji budżetu państwa.

Przemoc jest zjawiskiem stanowiącym zagrożenie dla wszystkich uwikłanych w nią osób – doświadczających przemocy, świadków oraz osób stosujących przemoc. Skutki przemocy są długotrwałe i istotnie wpływają na funkcjonowanie osób, które dotyczy. Zjawisko przemocy jest zjawiskiem bardzo powszechnym. Dotyka osoby bez względu na wiek, płeć, wykształcenie, stan zdrowia czy status społeczny. Wielu ludzi nie radzi sobie z problemami rodzinnymi i bez pomocy z zewnątrz nie jest w stanie znaleźć konstruktywnych rozwiązań. Dotyczy to zwłaszcza przemocy w rodzinie, która funkcjonuje w społeczeństwie „pod przykrywką” wielu mitów i stereotypów uwarunkowanych kulturowo i mentalnie. Niejednokrotnie osoby stosujące przemoc w ogóle nie podejmują próby kontrolowania zachowań agresywnych, a odpowiedzialność za ich występowanie przerzucają na osoby doświadczające przemocy. Osoby stosujące przemoc z reguły starają się znajdować uzasadnienie, usprawiedliwienie dla aktów przemocy.

Art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje, że pod pojęciem przemocy w rodzinie – należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, która wejdzie w życie w dniu 22 czerwca 2023 r., definicja przemocy domowej stanowi, że "jest to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej...".

Powyższa nowelizacja wprowadza m. in. zmianę polegającą na zastąpieniu słów w treści ustawy „przemoc w rodzinie” słowami „przemoc domowa”.

Wychodząc naprzeciw potrzebom osób uwikłanych w przemoc a szczególnie osób mających problemy z radzeniem sobie ze złością, niewłaściwym wyrażeniem trudnych emocji, przekraczaniem granic, komunikacją w rodzinie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu opracowało „*Powiatowy Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2023-2027*”, zwanym dalej Programem.

Podstawę prawną do opracowania i realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową stanowią:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn.zm.), ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw;
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 r. nr 50, poz. 259);
3. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na 2023 rok.

1. Ogólne cele i założenia programu

Program korekcyjno-edukacyjny jest formą oddziaływania na osoby stosujące przemoc w celu nauczenia ich samokontroli, kształtowania u nich postawy partnerstwa i szacunku wobec bliskich oraz odpowiedzialności za popełnione czyny przemocowe.

Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie prowadzone są m.in. w celu:

1. Powstrzymania osoby stosującej przemoc przed dalszym stosowaniem przemocy;
2. Rozwijania umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie;
3. Kształtowania umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy;
4. Uznania przez osobę stosującą przemoc swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
5. Zdobycia i poszerzenia wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy;
6. Uzyskania informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych, interwencyjnych, pomocowych i psychoterapeutycznych;
7. Zdobycia umiejętności komunikowania się, konstruktywnego wyrażania uczuć i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy;
8. Oddziaływania edukacyjnego w zakresie sprawowania skutecznej kontroli nad zachowaniami przemocowymi wobec innych.

Podstawowym priorytetem programu powinno być zapewnienie bezpieczeństwa dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Ponadto, należy zadbać o to, aby program przyczynił się do faktycznych zmian w postawach i zachowaniach oraz zwiększył poczucie odpowiedzialności za własne czyny, a także by osoby stosujące przemoc uczestniczące w programie były traktowane w sposób nienaruszający ich godności.

Założenia do tworzenia niniejszego Programu opierają się na aktualnym stanie wiedzy na temat przemocy w rodzinie i prowadzą do następujących wniosków:

- przemoc w rodzinie ma uwarunkowania kulturowe,
- może być tolerowana i wzmacniana przez postawy i poglądy ludzi, a także jest zakorzeniona we wzorach postępowania przekazywanych z pokolenia na pokolenie,

- przemoc jest wyuczonym zachowaniem, które przynosi zyski i straty dla osoby stosującej przemoc,
- przemoc jest szkodliwym i raniącym nadużyciem siły i władzy oraz dąży do kontrolowania i zniewolenia osoby zależnej,
- stosowanie przemocy nie może być usprawiedliwione stwierdzeniem, że była ona skutkiem prowokacji ze strony osoby doświadczającej przemocy,
- stosowanie przemocy jest wyborem, za który osoba stosująca przemoc ponosi odpowiedzialność moralną i prawną,
- niestosowania przemocy można się nauczyć.

Biorąc pod uwagę powyższe założenia niniejszy Program opiera się na następujących rozwiązaniach:

- a) edukacji na temat kulturowo-obyczajowych zjawisk wspierających i przeciwstawiających się przemocy,
- b) rozpoznawaniu i zmianie systemu przekonań i postaw osobistych,
- c) promocji wartości i idei wspierających godność osoby, równość płci, dobro rodziny oraz prawa kobiet i dzieci, a także odpowiedzialność za osobiste decyzje i gotowość ochrony słabszych,
- d) korygowaniu postaw i zachowań związanych z przemocą,
- e) uczeniu umiejętności konstruktywnej komunikacji interpersonalnej oraz samokontroli.

W Programie zakłada się przede wszystkim to, że przemoc jest zachowaniem nieakceptowanym, którego nic nie usprawiedliwia. Za agresywne czyny odpowiedzialna jest osoba stosująca przemoc.

Zatem, osoby stosujące przemoc w rodzinie muszą zostać poddane edukacji i oddziaływaniom korekcyjnym. Stosowanie odpowiednich oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych na osoby stosujące przemoc pozwala na zmniejszenie poziomu agresji, wzmacnianie i doskonalenie umiejętności komunikacji oraz relacji partnerstwa i szacunku wobec bliskich.

2. Zakładane rezultaty

Działania diagnostyczne, edukacyjne, treningi i ćwiczenia mają przyczynić się do:

- uświadomienia uczestnikom programu, czym jest przemoc,
- uzyskania przez nich świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich,
- nabycia umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć,
- korekty zachowań agresywnych na asertywne,
- zdobycia wiedzy w zakresie wychowania dzieci bez przemocy,
- nabycia nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów i sporów w rodzinie bez używania agresji,
- nabycia umiejętności partnerskiego współdziałania w rodzinie oraz korzystania z pomocy innych.

Zakładane działania będą realizowane podczas zajęć grupowych, na których planuje się:

1) **Edukację:** przekazywanie wiedzy odbywa się w sposób aktywizujący uczestników (m. in. przez prowadzenie otwartej dyskusji oraz odwoływanie się do indywidualnych doświadczeń).

Edukacja w zakresie:

- analizy zjawiska przemocy w rodzinie i jej wpływu na funkcjonowanie rodziny,
- funkcjonowania rodziny uwikłanej w zjawisko uzależnień (od alkoholu, narkotyków, itp.) i wychodzenia rodziny z sytuacji trudnych,
- zaspokajania potrzeb i wychowania dzieci,
- ułożenia prawidłowych relacji w rodzinie z zachowaniem szacunku, bez przemocy,
- idei równości płci, praw kobiet, przeciwdziałania seksizmowi i kulturowym stereotypom promującym męską dominację.

2) **Treningi:**

- zastępowania agresji zachowaniami alternatywnymi,
- zachowań asertywnych,
- umiejętności rozwiązywania konfliktów.

3) **Praktyczne ćwiczenie umiejętności:**

- samokontroli,
- zgodnego współżycia w rodzinie,
- konstruktywnego wyrażania uczuć przyjemnych i nieprzyjemnych,
- rozwiązywania trudnych sytuacji rodzinnych,

– korzystania z pomocy instytucji w razie potrzeby.

3. Realizacja programu

3.1. Adresaci programu

Bezpośrednimi adresatami niniejszego Programu są dorosłe osoby stosujące przemoc z terenu Powiatu Mieleckiego.

1. Program przewiduje objęcie pomocą osoby stosujące przemoc, w tym w szczególności:

- a) skazanych, wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonywanie kary poprzez prowadzenie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych;
- b) osoby stosujące przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia (np. od alkoholu, narkotyków czy innych środków odurzających), dla których oddziaływania korekcyjno-edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowych terapii;
- c) osoby kierowane przez organy ścigania objęte procedurą Niebieskiej Karty;
- d) osoby kierowane przez pomoc społeczną, organizacje pozarządowe i inne instytucje;
- e) osoby samodzielnie zgłaszające chęć uczestnictwa w programie.

2. Uczestnictwa w programie odmawia się:

- a) osobom z poważnymi zaburzeniami emocjonalnymi, w szczególności z zaburzeniami osobowości pogranicznej,
- b) chorym psychicznie,
- c) nałogowym hazardzistom,
- d) osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków z wyłączeniem osób, które przeszły lub są w trakcie podstawowego cyklu terapii uzależnień. Osobę stosującą przemoc, u której zostało rozpoznane uzależnienie od alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, kieruje się w pierwszej kolejności na terapię leczenia uzależnienia. Dla osób uczestniczących w terapii leczenia uzależnienia udział w programie korekcyjno-edukacyjnym może stanowić uzupełnienie podstawowej terapii.

Program ma charakter edukacyjno-korekcyjny. W części edukacyjnej koncentruje się na przekazaniu szeroko pojętej wiedzy na temat zjawiska przemocy. Część korekcyjna ukierunkowana jest na zdobycie umiejętności zastępowania przemocy zachowaniami nieagresywnymi, trening umiejętności społecznych oraz naukę korzystania ze wsparcia społecznego.

3.2. Czas realizacji programu

1. Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie Powiatu Mieleckiego prowadzony będzie w latach 2023-2027.
2. W każdym roku prowadzenia programu zakłada się zrealizowanie min. 1 pełnego cyklu programu.
3. Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych z osobą stosującą przemoc będzie obejmować pracę indywidualną (od 2 do 4 godzin), która ma na celu zdiagnozowanie uczestnika oraz 62 godziny pracy grupowej.
4. Grupowe zajęcia będą odbywać się cyklicznie.
5. Uczestnicy będą spotykać się jeden raz w tygodniu.
6. Przerwy pomiędzy zajęciami nie mogą być dłuższe niż 2 tygodnie (*dopuszcza się wyjątek od tej zasady w przypadku wystąpienia dni świątecznych/wolnych od pracy lub niedyspozycji osoby prowadzącej*).
7. Spotkania indywidualne z psychologiem przeprowadzającym diagnozę będą ustalane indywidualnie w porozumieniu z uczestnikiem.
8. Grupa będzie liczyć od 8 do 15 osób z możliwymi ewentualnymi odchyleniami od tej liczby w trakcie trwania programu.
9. Możliwe jest uruchomienie programu z mniejszą liczbą uczestników, po pisemnym zgłoszeniu tego faktu do PUW w Rzeszowie.
10. Stosownie do działania 3.3.4 Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023, powiat zapewnia całoroczną dostępność uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych (np. poprzez utrzymywanie kontaktu z osobami wyrażającymi chęć udziału w programie do czasu zebrania grupy, prowadzenie zajęć indywidualnych, udzielanie informacji o podmiotach realizujących programy na terenie innych powiatów).

3.3. Sposób realizacji programu

Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w jednym cyklu zakłada przeprowadzenie konsultacji indywidualnych kwalifikujących do udziału w programie, oraz edukacyjne zajęcia grupowe.

Etapy realizacji programu:

- I etap: spotkanie indywidualne dla każdego uczestnika programu w celu rozpoznania diagnostycznego oraz zakwalifikowania (bądź nie) do uczestnictwa w programie (od 2 do 4 godzin dydaktycznych);
- II etap: spotkania grupowe, których celem jest przekazanie treści edukacyjnych i korekcyjnych (62 godziny dydaktyczne);
- III etap: monitoring i ewaluacja. (Monitoring osób, które ukończyły program do 3 lat po zakończeniu programu).

Zajęcia grupowe będą prowadzone w formie wykładów, psychoedukacji, treningów itp.

W trakcie realizacji programu obowiązuje następująca dokumentacja:

1. Karta zgłoszeniowa;
2. Opinia psychologiczna sporządzona przez psychologa na spotkaniu indywidualnym potwierdzająca zakwalifikowanie i udział w programie;
3. Kontrakt dotyczący udziału i akceptacji warunków uczestnictwa w programie;
4. Oświadczenie uczestnika o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych do celów realizacji programu;
5. Listy obecności na zajęciach;
6. Karta monitorująca w trakcie zajęć i do 3 lat po ukończeniu programu przez uczestnika;
7. Ankieta ewaluacyjna początkowa;
8. Ankieta ewaluacyjna na zakończenie programu;
9. Zaświadczenie o uczestnictwie lub ukończeniu ww. Programu wydane na prośbę uczestnika Programu.

Osoba odpowiedzialna za realizację spotkań indywidualnych będzie zobowiązana m.in. do:

- a) przeprowadzenia indywidualnej diagnozy osoby biorącej udział w Programie poprzez:
  - zapoznanie się z sytuacją rodzinną i prawną,
  - sporządzenia opinii psychologicznej,
  - zakwalifikowania osoby stosującej przemoc do udziału w programie bądź jej wykluczenia (dotyczy to osób chorych psychicznie bądź zaburzonych osobowościowo),
- b) podpisania z każdym uczestnikiem Programu kontraktu o akceptacji reguł obowiązujących w Programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Osoba odpowiedzialna za realizację zajęć grupowych (edukacyjnych i korekcyjnych) będzie zobowiązana do:

- a) prowadzenia listy obecności;
- b) prowadzenie karty monitorującej uczestnika – w trakcie i do 3 lat po ukończeniu ww. programu przez uczestnika;
- c) prowadzenie dokumentacji zajęć, w których należy ująć: termin spotkania, tematykę, podpis osoby prowadzącej, listę osób uczestniczących w poszczególnych zajęciach, ankietę ewaluacyjną początkową i końcową itp.

Dla każdego uczestnika Programu będzie prowadzona dokumentacja dotycząca jego osoby, w tym: „Kontrakt”, opinia psychologiczna, karta monitorująca uczestnika programu obrazująca podejmowane działania, ankiety, zaświadczenia, dokumentacja z monitoringu (bieżącego i po zakończeniu programu w okresie do lat 3), notatki, protokoły lub inne dokumenty potwierdzające realizację programu.

Zajęcia grupowe będą trwały 62 godziny dydaktyczne. Uczestnik powinien wykazać się frekwencją i aktywnością w czasie zajęć prowadzonych w grupie. Udział w min. 90% zajęć grupowych będzie podstawą do stwierdzenia ukończenia przez uczestnika Programu, co zostanie potwierdzone zaświadczeniem wydanym na prośbę uczestnika.

1. Za osobę, która przystąpiła do Programu uważa się osobę, która uzna fakt stosowania przemocy, podpisze kontrakt, w którym zaakceptuje reguły uczestnictwa w Programie, zobowiąże się do zaprzestania stosowania przemocy i poszanowania zasad współżycia społecznego oraz weźmie udział w spotkaniu indywidualnym i co najmniej jednym spotkaniu grupowym.
2. Za osobę, która ukończyła Program uważa się osobę, która uzna fakt stosowania przez siebie przemocy, podpisze kontrakt, w którym zaakceptuje reguły uczestnictwa w Programie, zobowiąże się do zaprzestania stosowania przemocy i poszanowania zasad współżycia społecznego oraz weźmie udział w minimum 90% godzin zaplanowanych w ramach Programu na I uczestnika.

Tematyka zajęć grupowych będzie obejmować m.in. niżej podane zagadnienia:

1. Przemoc – zagadnienia prawne, definicja, rodzaje przemocy, cykle przemocy;

2. Opracowanie tzw. planu bezpieczeństwa (planowanie i rozwijanie samokontroli poprzez poznanie mechanizmów zachowań agresywnych i przemocowych, rozpoznawanie sygnałów ostrzegawczych oraz powstrzymywanie zachowań agresywnych), nieprzemocowe sposoby zachowania;
3. Stereotypy i mity na temat przemocy, koncepcja władzy i kontroli, (m.in. cele stosowania przemocy, potrzeby osób stosujących przemoc związanych z władzą i kontrolą, odpowiedzialność za przemoc). Analiza męskich przywilejów, definicja partnerstwa;
4. Kształtowanie umiejętności rozpoznawania, nazywania i rozróżniania przeżywanych uczuć i emocji, konstruktywnego wyrażania złości i gniewu, rozwijanie zdolności empatii, umiejętności przyjmowania konstruktywnego wyrażania złości i gniewu;
5. Kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów poprzez kompromisy i negocjacje. Zasady prowadzenia sprawiedliwej kłótni.
6. Wykorzystywanie dzieci jako taktyki kontroli, przemoc wobec dzieci, uświadamianie i edukacja w zakresie praw i obowiązków rodzicielskich, właściwych metod i form wychowawczych, radzenia sobie w sytuacjach trudnych, kryzysowych, konsekwencji i dyscypliny w wychowaniu jako alternatywy stosowania przemocy;
7. Wpływ uzależnienia na pojawienie się przemocy w rodzinie;
8. Problematyka tolerancji i szacunku do osób starszych, niepełnosprawnych, chorych psychicznie, przewlekle chorych, nauka pozytywnych zachowań oraz radzenia sobie w sytuacjach trudnych w kontaktach z tymi osobami.

Prowadzący mogą dokonać modyfikacji poszczególnych bloków tematycznych, jeżeli uznają to za celowe z uwagi na poziom zaawansowania grupy lub doświadczenia własne poszczególnych uczestników. Każda ewentualna modyfikacja bloków tematycznych będzie zgłaszana i uzgadniana z Dyrektorem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu.

3.4. Miejsce realizacji programu

Miejscem realizacji Programu będzie siedziba Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu, w godzinach popołudniowych.

3.5. Realizator programu

Realizatorem Programu będą specjaliści posiadający wyższe wykształcenie oraz niezbędne kompetencje i doświadczenie w pracy z osobami uwikłanymi w przemoc, zatrudnieni przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu.

3.6. Nabór i selekcja uczestników

Uczestnikami Programu mogą być osoby, które zgłosiły się dobrowolnie, bądź których uczestnictwo w Programie związane jest z decyzją sądu, policji, prokuratury lub zostały skierowane przez pomoc społeczną, organizacje pozarządowe i inne instytucje.

Na wstępie kontaktu z potencjalnym uczestnikiem Programu przeprowadza się rozeznanie mające na celu diagnozę sytuacji danej osoby. Odmowa uczestnictwa w Programie następuje w czasie wstępnego rozpoznania diagnostycznego, prowadzonego w trakcie nurtu pracy indywidualnej, które jest I etapem realizacji programu.

Przed przystąpieniem do II etapu Programu uczestnicy podpisują kontrakt określający zasady uczestnictwa w programie, który zawiera:

- formalne wymogi systematycznej obecności na zajęciach wraz z określeniem sankcji za uchylenie się od udziału w Programie,
- zobowiązanie do powstrzymania się od przemocowych zachowań w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi,
- zobowiązanie do powstrzymania się od spożywania alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych,
- obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach,
- uznanie osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy w rodzinie.

Wobec osób, których uczestnictwo w Programie związane jest z decyzją sądu, policji lub prokuratury stosuje się powiadamianie tych organów o:

- przystąpieniu osoby stosującej przemoc do programu,
- zakończeniu uczestnictwa w programie.

4. Monitoring i ewaluacja

Przebieg i efekty oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie objęte są działaniami monitorującymi i ewaluacyjnymi prowadzonymi przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu w trakcie trwania Programu i do 3 lat po jego zakończeniu.

System monitorowania obejmuje:

- a) w trakcie trwania Programu: - weryfikację postępów uczestników poprzez listy obecności, indywidualne karty informacyjne przebiegu Programu;
- b) Po zakończeniu Programu monitoring będzie prowadzony - min. raz na pół roku poprzez kontakt telefoniczny m.in. z uczestnikiem programu, członkami rodziny, kuratorem sądowym, pracownikiem socjalnym bądź innymi instytucjami związanymi z przeciwdziałaniem przemyocy domowej. Z rozmów tych będą sporządzone notatki służbowe, pisma, informacje i inne pozyskane w tym celu dokumenty. Informacje o realizacji Programu będą przedkładane Radzie Powiatu w ramach corocznych sprawozdań z zakresu działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu.

Celem monitoringu będzie sprawdzenie efektów wykorzystania w życiu codziennym wiadomości i umiejętności zdobytych podczas spotkań odbywających się w ramach Programu.

Ewaluacja Programu będzie przeprowadzona na podstawie:

- a) analizy merytorycznej zawartości Programu, pod kątem realizacji określonych wcześniej celów,
- b) ankiety ewaluacyjnej początkowej dla uczestników dotyczącej postaw wobec przemyocy,
- a) ankiety ewaluacyjnej końcowej dla uczestników dotyczącej postaw wobec przemyocy,
- b) obserwacji, rozmów, wywiadów - min. raz na pół roku pozyskanie informacji o funkcjonowaniu uczestnika programu dla jednostki realizującej Program, oraz kontakt z osobami doznającymi przemyocy – w okresie do 3 lat po realizacji Programu (informacje pozyskane np. w kontakcie telefonicznym we współpracy z innymi instytucjami lub członkami rodzin).

5. Źródła finansowania programu

Głównym źródłem finansowania zadań wynikających z realizacji programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie będą środki z budżetu państwa - dotacji Wojewody Podkarpackiego, co wynika z art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.).

6. Dokumentacja (załączniki)

Załączniki (wzory dokumentów i harmonogram zajęć).

1. Karta zgłoszenia do programu.
2. Opinia psychologiczna.
3. Kontrakt.
4. Klauzula informacyjna o przetwarzaniu danych osobowych.
5. Karta zajęć grupowych z listą obecności.
6. Karta informacyjna w trakcie trwania zajęć i do 3 lat dla osób które ukończyły Program.
7. Harmonogram realizacji Programu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu
ul. Żeromskiego 34, 39-300 Mielec

KARTA ZGŁOSZENIOWA
do uczestnictwa w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych
realizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu

Imię i nazwisko osoby zgłaszanej/zgłaszającej się .....

Adres zamieszkania .....

Rodzaj zgłoszenia do udziału w programie:	
Osoba skazana za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, której Sąd warunkowo zawiesił wykonywanie kary zobowiązując do uczestnictwa w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	..... (data i podpis osoby zgłaszającej się)
Osoba, której rodzina została objęta procedurą Niebieskiej Karty, wskazana przez organy ścigania lub inne instytucje (MOPS, GOPS, Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych).	..... (data i podpis osoby zgłaszającej się)
Osoba, której uczestnictwo w programie wynika z własnej chęci	..... (data i podpis osoby zgłaszającej się)
Diagnoza wstępna (podstawowe informacje o uczestniku)	
Stan rodzinny	
Wobec kogo stosowana jest przemoc	
Czy jest/była prowadzona procedura „Niebieskie Karty”	
Sytuacja prawna (czy był karany za czyny związane ze stosowaniem przemocy)	

Sytuacja zawodowa	
Czy zostało zdiagnozowane uzależnienie od alkoholu, narkotyków lub innych substancji	
Czy uczestniczył/uczestniczy w terapii uzależnień	
Stosunek do programu korekcyjno-edukacyjnego (motywacja, osobiste cechy istotne dla udziału w programie)	
Inne	

.....
 (data i podpis osoby zgłaszającej się)

Opinia psychologiczna
Pana/i ..... na potrzeby Powiatowego programu
oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc
w rodzinie.

(wzór)

Imię i nazwisko:

Adres zamieszkania:

Opinię opracowano na podstawie:

Wywiad (opis sytuacji)

Kontrakt

dotyczący udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc.

Ja ....., jestem świadomy/a tego, że potrzebuję pomocy ze względu na używanie przemocy w przeszłości i że chcę się uczyć zachowań nie przemocowych. Zgadzam się radzić sobie ze swoimi problemami przez współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc. Tak długo, jak jestem w programie zobowiązuję się do przestrzegania następujących zasad:

1. Zakończenie używania przemocy:
  - a) Nie będę używać przemocy fizycznej i seksualnej wobec innych lub wobec siebie;
  - b) Nie będę używać przemocy słownej i emocjonalnej (przezwiśka, poniżanie itp.);
  - c) Nie będę niszczył/a przedmiotów i ranił/a zwierząt w celu robienia przykrości lub kontrolowania innych;
  - d) Powstrzymam się od używania alkoholu lub innych środków psychoaktywnych, jak również od ranienia siebie w jakikolwiek inny sposób;
  - e) Będę starać się znaleźć sposoby by powstrzymać od kontrolowania innych osób. Nie będę śledzić i kontaktować się z osobą, która wyraziła życzenie aby się ode mnie uwolnić;
  - f) Jeśli popełnię pomyłkę lub złamię którekolwiek z postanowień zgłoszę to natychmiast prowadzącemu program i będę otwarcie rozmawiał na ten temat. Zaakceptuję konsekwencje mojego zachowania włączając w to usunięcie mnie z programu lub inne konsekwencje.

2. Uczęszczanie na program:
  - a) Zgadzam się uczęszczać na zajęcia raz w tygodniu.
  - b) Zgadzam się uczestniczyć aktywnie w zajęciach indywidualnych i 16 spotkaniach grupowych.
  - c) Rozumiem, że mogę być usunięty z programu za nieobecność i spóźnienia.
  - d) Zobowiązuję się powiadomić pracownika/prowadzącego program jeśli nie będę mógł zgłosić się na zajęcia.
  - e) Zobowiązuję się do zachowania zasady tajemnicy obowiązującej w trakcie oraz poza zajęciami.
  - f) Zobowiązuję się do przestrzegania zasad dobrego wychowania, kultury osobistej.

3. Upoważnienie do udzielania informacji;

- a) Oświadczam, że podałem/am pracownikowi/prowadzącemu program – prawdziwy adres, telefon i informacje na temat mojej żony, partnerki, poszkodowanej i natychmiast powiadomię pracowników programu jeśli te informacje się zmienią.
- b) Daję pracownikom programu zgodę na skontaktowanie się z moją/im obecną/ym lub była/ym partnerką/em w celu powiadomienia kiedy zacząłem/am program, kiedy przestałem/am chodzić i jakie robię postępy.
- c) Daję pracownikowi/prowadzącemu program zgodę na kontakt z następującymi osobami:
  - .....
  - .....
  - .....
- d) Wyrażam zgodę na to, aby pracownik/prowadzący program korekcyjno-edukacyjny w PCPR w Mielcu wyrażali swoje opinie dotyczące mojej osoby do wyżej wymienionych osób oraz udzielali informacji na mój temat tym osobom.

5. Udział w programie;

- a) Rozumiem, że celem mojego udziału w programie jest nie używanie przemocy i że moje zachowanie w programie jak i w życiu prywatnym będzie to odzwierciedlało. Będę otwarty/a i szczerzy/a w grupie, będę uczestniczył/a regularnie w zajęciach.
- b) Jeśli pojawi się problem związany z używaniem alkoholu lub innych środków psychoaktywnych poddam się leczeniu i tylko wtedy mogę kontynuować udział w programie. Będę realizował/a zalecenia pracownika/prowadzącego program i poddam się ewaluacji.
- c) Rozumiem, że jeśli nie będę stosował/a się do kontraktu mogę być usunięty/a z programu. Przeczytałem/am ten kontrakt i rozumiem, że podpisując go jestem odpowiedzialny/a za jego przestrzeganie.
- d) Zaświadczenie o ukończeniu programu wydaje się na wniosek uczestnika programu.

Kontrakt dotyczący udziału w programie sporządzony został w dwóch egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

Akceptuję treść kontraktu i w związku z tym, potwierdzam to swoim podpisem

.....
(Podpis uczestnika Programu)

.....
(Podpis pracownika PCPR)

Klauzula informacyjna o przetwarzaniu danych osobowych

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (RODO), informujemy, iż:

- 1) Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie z siedzibą w Mielcu ul. Żeromskiego 34, 39-300 Mielec, adres e-mail: pcpr@powiat-mielecki.pl tel. 17 78 00 470;
- 2) Administrator wyznaczył Inspektora Ochrony Danych Osobowych, z którym można skontaktować się e-mail: iodo@powiat-mielecki.pl, bezpośrednio: Inspektor Ochrony Danych Osobowych z siedzibą w Starostwie Powiatowym w Mielcu ul. Wyspiańskiego 6, 39-300 Mielec, pokój nr 335, Tel. 17 78 00 487 – w każdej sprawie dotyczącej przetwarzania danych osobowych;
- 3) Pani/Pana dane osobowe przetwarzane będą w celu realizacji ustawowych zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu - na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c oraz art. 9 ust. 2 lit. g RODO, w szczególności dotyczących zadań wynikających z : a) Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, b) Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, c) Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- 4) Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane przez okres niezbędny do realizacji celu przetwarzania wskazanego w pkt 3), w tym przechowywane do momentu wygaśnięcia obowiązku archiwizacji danych wynikającego z Jednolitego Rzeczowego Wykazu Akt Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu;
- 5) odbiorcami Pani/Pana danych osobowych będą wyłącznie podmioty uprawnione do uzyskania danych osobowych na podstawie przepisów prawa.
- 6) podanie danych osobowych jest obowiązkowe i umożliwi realizację ustawowych i statutowych zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu oraz załatwienie inicjowanych przez Panią/Pana spraw. W przypadku ich niepodania nie będzie możliwe załatwienie Pani/Pana spraw.
- 7) przysługuje Pani/Panu prawo do: a) żądania dostępu do danych osobowych na podstawie art. 15 RODO, b) sprostowania swoich danych na podstawie art. 16 RODO, c) ograniczenia przetwarzania danych na podstawie art. 18 RODO oraz ich usunięcia po ustaniu okresu przechowywania, w myśl obowiązujących przepisów;
- 8) przysługuje Pani/Panu prawo do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych osobowych, jednak pozytywne rozpatrzenie Pani/Pana sprzeciwu wobec przetwarzania danych musi być zgodne z przepisami prawa, na podstawie których odbywa się przetwarzanie;
- 9) przysługuje Pani/Panu prawo do przenoszenia swoich danych, jednak pozytywne rozpatrzenie prawa do przeniesienia Pani/Pana danych musi być zgodne z przepisami prawa, na podstawie których odbywa się przetwarzanie;
- 10) Pani/Pana dane nie będą poddane zautomatyzowanym procesom związanym z podejmowaniem decyzji, w tym profilowaniu;
- 11) Pani/Pana dane nie będą przekazane odbiorcom w państwach znajdujących się poza Unią Europejską i Europejskim Obszarem Gospodarczym lub do organizacji międzynarodowej;
- 12) Jeśli uzna Pani/Pan, że dane osobowe nie są przetwarzane w sposób prawidłowy, przysługuje Pani/Pan prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego - Urzędu Ochrony Danych Osobowych w Warszawie ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa.
- 13) Do kwestii nieuregulowanych w niniejszej klauzuli mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE.

.....

Karta zajęć grupowych

Data:..... Liczba godzin: .....

Temat zajęć:.....

Lista obecności uczestników:

Lp.	Nazwisko i imię	Podpis uczestnika
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		

Uwagi prowadzącego zajęcia:

Karta informacyjna

monitoring uczestnictwa w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Imię i nazwisko uczestnika programu .....

Adres zamieszkania .....

Data	Informacja na temat sytuacji uczestnika	Podpis monitorującego
..... (W trakcie trwania programu)	....	
..... (3 m-ce po zakończonym programie)	....	

<p>..... (3 m-ce po zakończonym programie)</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
<p>..... (3 m-ce po zakończonym programie)</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	

HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

L. p	Temat zajęć	Liczba godzin
1.	Zajęcia integracyjne. Normy grupowe. Wprowadzenie do przemocy. Zagadnienia prawne. Ankieta początkowa. Ćwiczenie technik zapobiegających zachowaniom przemocowym tzw. Plan Bezpieczeństwa.	4 h
2.	Przemoc i jego rodzaje, cykle przemocy. (Omówienie na przykładach). Zastosowanie Planu Bezpieczeństwa, Nieprzemocowe sposoby zachowania.	4 h
3.	Przemoc fizyczna. (Film lub scenki – omówienie). Wolność wyboru. Mity na temat przemocy. Problem władzy i kontroli w relacjach międzyludzkich. Asertywność.	4 h
4.	Analiza zastraszania i onieśmienia – (omówienie na podstawie filmu lub scenek). Jak zmieniają się przekonania.	4 h
5.	Analiza zastraszania i onieśmienia c.d – Emocje i uczucia – definiowanie, podział emocji. Konstruktywne sposoby wyrażania uczuć. Komunikacja interpersonalna.	4 h
6.	Przemoc emocjonalna – Analiza zjawiska przemocy emocjonalnej. Szacunek (definiowanie), wrażliwość i empatia. Zasady dobrego kontaktu. Konstruktywne przekazywanie informacji zwrotnych. Rozwijanie umiejętności słuchania.	4 h
7.	Przemoc emocjonalna – omówienie czym jest Złość jako uczucie. Różnice między złością a przemocą. Konstruktywne wyrażanie i przyjmowanie krytyki.	4 h
8.	Analiza Izolowania. Definiowanie zaufania i wsparcia (film lub scenka - omówienie w grupie przypadku). Wsparcie i zaufanie w związku.	4 h
9.	Analiza Izolowania – Jak sobie radzić z trudnymi sytuacjami. Rozwiązywanie konfliktów interpersonalnych. Zasady sprawiedliwej kłótni.	4 h

10.	Analiza zaprzeczania, obwiniania, pomniejszania (definiowanie, przykłady - filmik lub scenka). Szczerłość i Odpowiedzialność, jak poprawić stosunki z najbliższymi.	4 h
11.	Analiza zaprzeczania, obwiniania, pomniejszania (definiowanie zaprzeczenia, wypierania pomniejszania -przykłady wypierania, pomniejszania na podstawie 4 z 12 kroków AA). Wpływ uzależnienia na pojawienie się przemocy. Zaburzenia życia rodzinnego.	4 h
12.	Analiza przemocy seksualnej. Definicja szacunku seksualnego. Definicja – Intymności i Miłości. Przeczytanie scenki i omówienie. Rozpoznawanie poniżających zachowań.	3 h
13.	Analiza męskich przywilejów. Przykłady męskich przywilejów, stereotypy na temat płci, ról kobiecych i męskich. Definicja Partnerstwa (przedstawienie na kole) Film lub scenki i omówienie w grupie.	4 h
14.	Analiza przemocy ekonomicznej. Wykorzystywanie dzieci jako taktyki kontroli, przemoc wobec dzieci. Postawy rodzicielskie.	4 h
15.	Analiza wymuszania i grożenia (definicja i przykłady). Definicja Negocjowania i Sprawiedliwości (Film lub scenka). Tolerancja i szacunek wobec osób starszych i niepełnosprawnych, które często doznają przemocy ze strony najbliższych.	4 h
16.	Mocne strony, zasoby i możliwości. Moje plany na przyszłość z wykorzystaniem Podejścia Skoncentrowanego na Rozwiązaniach. Podsumowanie programu. Ankieta ewaluacyjna – końcowa.	3h

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn.zm.) opracowanie i realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest zadaniem z zakresu administracji rządowej realizowanym przez powiat.

Przemoc jest zjawiskiem stanowiącym zagrożenie dla wszystkich uwikłanych w nią osób – doświadczających przemocy, świadków oraz osób stosujących przemoc. Skutki przemocy są długotrwałe i istotnie wpływają na funkcjonowanie osób, które dotyczy. Zjawisko przemocy jest zjawiskiem bardzo powszechnym. Dotyka osoby bez względu na wiek, płeć, wykształcenie, stan zdrowia czy status społeczny. Wielu ludzi nie radzi sobie z problemami rodzinnymi i bez pomocy z zewnątrz nie jest w stanie znaleźć konstruktywnych rozwiązań. Dotyczy to zwłaszcza przemocy w rodzinie, która funkcjonuje w społeczeństwie „pod przykrywką” wielu mitów i stereotypów uwarunkowanych kulturowo i mentalnie. Niejednokrotnie osoby stosujące przemoc w ogóle nie podejmują próby kontrolowania zachowań agresywnych, a odpowiedzialność za ich występowanie przerzucają na osoby doświadczające przemocy. Osoby stosujące przemoc z reguły starają się znajdować uzasadnienie, usprawiedliwienie dla aktów przemocy.

Art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje, że pod pojęciem przemocy w rodzinie – należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, która wejdzie w życie w dniu 22 czerwca 2023r., definicja przemocy domowej stanowi, że "jest to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej...".

Powyższa nowelizacja wprowadza m. in. zmianę polegającą na zastąpieniu słów w treści ustawy „przemoc w rodzinie” słowami „przemoc domowa”.

Wychodząc naprzeciw potrzebom osób uwikłanych w przemoc a szczególnie osób mających problemy z radzeniem sobie ze złością, niewłaściwym wyrażeniem trudnych emocji, przekraczaniem granic, komunikacją w rodzinie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu

opracowało „*Powiatowy Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2023-2027*”, zwanym dalej Programem.

Zgodnie z art. 5 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn.zm.) środki na realizację i obsługę zadania tj. opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zapewnia budżet państwa.